

**TEDNIK
TEDNIK
TEDNIK
TEDNIK
TEDNIK**

SAMOPOSTREŽBA
natura
☎ 062 776-361

»HIT« FAST FOOD
Ul. 25. maja 13, Ptuj
Tel. (062) 776-513

CAISSA
Prešernova 22, Ptuj
☎ 772-946, 773-366
RENT-A CAR
MENJALNICA

BRACIC FRIDERIK
Bf
☎ 793-275
AVTOELEKTRIKA

VEPOS d.o.o.
OBRTNA CONA ROGOZNICA
PTUJ, tel. 062 772-879
• TRGOVINA S KLETARSKO-
VINOGRADNIŠKO OPREMO
• PROGRAM gorenje

**RAZSTAVNO PRODAJNI
CENTER**
TP KRICO
MUZEJSKI TRG 2a, PTUJ, Tel.: 062 771-584

**M
A
C
K**
Borovci 64
tel.: 795-450
• vodovod
• centralna kurjava
• montaža
• servis ARMAL

žerak
MESO IZDELKI
podlehnik tel.: 062 793-140
ptuj tel.: 062 771-196

metolika Del čas:
TRGOVINA od 7. do
16. ure
Ptuj tel. 062 772-911

TEDNIK
LETO XLV, ŠT. 47 PTUJ, 26. NOVEMBER 1992 CENA 50 TOLARJEV

TEDNIKOVA AKCIJA

**Naredimo to deželo
znova čisto**

V številnih pesmih opevamo lepote naše domovine Slovenije. Tudi tujci, ki nas obiskujejo, imajo polna usta pohvalnih besed. Navidezno je naša država res deviško čista, ko pa pogledamo v njena nedrja, se zgrozimo. Na tisoče divjih odlagališč v Sloveniji in na stotine v ptujski občini. Nič več bistrih potočkov, nič več brezskrbnega pitja vode iz zemeljskih globin. Vse smo zasvinjali in zastrupili.

STRAN 7

**Ptuj prvi med
turističnimi kraji**

Turistična zveza Slovenije je te dni končala tekmovanje slovenskih krajev na področju turizma, urejenosti okolja in gostoljubja pod geslom *Moja dežela urejena in čista*. Ptuj je letos ponovno slavil: v kategoriji turistični kraji B je osvojil prvo mesto. Priznanje bodo Ptujčani prejeli na zaključni prireditvi, ki bo 10. decembra in jo bo slovenska televizija neposredno prenašala.

Prizadevanja Ptujčanov za lepo in urejeno mesto, ki ga bodo imeli radi turisti in njegovi prebivalci, so že rodila sadove. Priznanje je še toliko bolj dragoceno, ker so ga izrekli turistični strokovnjaki. MG

ČRNA MENJAVA DEVIZ V NAŠEM MESTU

**“Hej, boš kaj
menjal...”**

Vsi vemo, da tudi v Ptuj že vse leto ne gre brez tega. Zadnje čase je tistih, ki stojijo pred bankami in vas pocukajo za rokav ter vam ponudijo odkup deviz, vedno več. Je to organizirana skupina, povezana z jugom, ali so zgolj ljudje, ki svojo stisko rešujejo na tak način?

STRAN 6

VOLITVE 1992

Predsedniški kandidati

STRAN 21

**Kandidati za poslance
državnega sveta**

STRAN 21

**Kandidati za poslance
državnega zbora**

STRANI 22-26

DEMOKRATI
demokratska stranka

**za normalno življenje
blaginjo in mir**

SK' PAJ BOMO ZMOGLI SDSS

NAREDIMO TO DEŽELO SPET SLOVENSKO

REPUBLIKANSKA ZVEZA SLOVENIJE

KLJUČ SREČNE SLOVENIJE

SLOVENSKO EKOLOŠKO GIBANJE

PLAKATI VABIJO ... Foto J. Bračič

**Dobrote
ostajajo Ptuj!**

Četrta razstava *Dobrote slovenskih kmetij* bo od 16. do 19. aprila 1993. leta, v tednu po veliki noči. Na skupni seji programskega in organizacijskega odbora 17. novembra v Mariboru so tudi sklenili, da bo ta državna prireditev tudi v bodoče v Ptuj.

Letos so uspeli uvesti nekatere novosti: izdali so katalog o razstavljenih proizvodih, organizirali prodajo, še vedno pa država ni sprejela ustrezne zakonodaje, ki bi omogočala prodajo v domačem okolju, na kmetiji. Zato si bosta programski in organizacijski odbor prizadevala, da bi te aktivnosti nadaljevali. Najboljši so letos nagrade prejeli v Ptuj in tako bo tudi v bodoče. Posneli so poučno propagandno kaseto, ki jo imajo že vsi centri za pospeševanje kmetijstva in jo uporabljajo za izobraževanje kmečkih gospodinj. Kot je povedal občinski minister za kmetijstvo Franc Bezjak, bodo kaseto o Dobrotah slovenskih kmetij izdelali še za vse višje in visoke šole agronomске in živilske smeri.

Programski svet bo že v kratkem objavil kriterije in pogoje za sodelovanje na četrti razstavi ter za ocenjevanje kmečkih dobrot. Franc Bezjak pa je kot predsednik letošnjega odbora odgovoren, da pripravi vse potrebno za imenovanje novega. V Mariboru so se tudi dogovorili, da bi na republiški ravni morali več narediti za promocijo te že tradicionalne prireditve v tujini.

Razstava *Dobrote slovenskih kmetij* bo tudi v prihodnjem letu v jedilnici Minoritskega samostana. MG

**SLOVENSKA BISTRICA – NADALJEVANJE PROJEKTA
POHORJE, SKUPNI ŽIVLJENJSKI PROSTOR**

**Odločitev je
v vaših rokah**

Dva tedna sta minila od promocije projekta *Pohorje, skupni življenjski prostor*, ki so ga predstavili v bistrškem domu kulture. Jutri zvečer se bodo sestali v prostorih osnovne šole Šmartno na Pohorju krajan in predstavniki Kmetijskega zavoda Maribor ter nepogrešljivi zgodovinar prof. dr. Jože Koropec, ki pri tem projektu sodeluje že od vsega začetka.

Bistrški župan Ivan Pučnik je na promociji govoril o slabem odnosu do podeželja v minulih desetletjih in poudaril, da ljudje niso več pripravljeni živeti v sicer lepem okolju, vendar v slabših materialnih razmerah. Želijo ga spreminjati, narediti prijazen in spoznavati drug drugega. Vse pa bo potrebno narediti, da bo ostalo naše podeželje še naprej poseljeno.

Teja Ozimič iz Kmetijskega zavoda Maribor je ob tem še omenila, da ni prav, ker smo zadnja desetletja dopustili razkroj podeželja in s tem menda na kdo ve čigavo željo hoteli, da kmet kot socialna kategorija s podeželja izgine. Posledica tega so danes zapuščene številne nekoč mogočne kmetije na Pohorju, ki čakajo na pridne roke, da zemljo ponovno obdelajo in kmetije obudijo k življenju.

Cilj celotnega projekta je prosvetlilateljske narave, ljudem pa želijo s temi spoznavnimi večeri, ki bodo vsaka dva tedna v drugem pohorskem kraju vedno ob 17. uri ponovno vrniti zaupanje vase in iskanje svojih korenin. Pri tem jim bo seveda izdatno pomagal zgodovinar dr. Jože Koropec, ki se je v nadvse simpatični luči predstavil že ob sami promociji projekta. Tema jutrišnjega večera so krsne, poročne in mrliske knjige ter povezava sedanosti s preteklostjo.

Vida Topolovec

Pet dni ste ustvarjali svet, uživate soboto!

Orfejeva sobota

V prilogi današnjega Tednika pišemo o volitvah: predstavljamo vam ljudi, med katerimi bomo izbirali prihodnjo nedeljo, stranke in njihove programe. Kandidate smo vam želeli predstaviti tudi s fotografijami, vendar smo imeli do zadnjega trenutka težave pri njihovem iskanju. Naj se vam opravičimo, če vas bo namesto kakšne podobe 'gledal' prazen okvirček; do zadnjega trenutka smo namreč čakali, da bi dobili vse kandidate, in v trenutku, ko nesemo časopis v tiskarno, še zmeraj ne vemo, ali nas bo kakšna fotografija 'srečala' na poti.

Urednik

DEMOKRATI — DEMOKRATSKA STRANKA
DEMOKRATI PTUJ
VABILO

Spoštovani!
Vljudno vas vabimo na predstavitev kandidatov DEMOKRATSKE STRANKE PTUJ za poslance v Državni zbor gospe Silve Čerček, gospodov Marjana Gojkoviča in Ivana Lovrenčiča ter kandidata za poslanca v Državni svet gospoda Branka Tonejca.

Na predstavitvi, ki bo v soboto, 28. novembra, ob 9.30 uri na ptujski tržnici bosta sodelovala tudi gospoda dr. Dimitrij RUPEL in magister IGOR OMERZA.

Za dobro počutje ob domačem vinu in predvolilnem golažu bo poskrbel ansambel Ptujskih pet.

PRIDITE, DOBRODOŠLI STE!
DEMOKRATI PTUJA

ČRNA MENJAVA DEVIZ V NAŠEM MESTU**“Hej, boš kaj menjal...”**

Vsi vemo, da tudi v Ptujju že vse leto ne gre brez tega. Zadnje čase je tistih, ki stojijo pred bankami in vas pocukajo za rokav ter vam ponudijo odkup deviz, vedno več. Je to organizirana skupina, povezana z jugom, ali so zgolj ljudje, ki svojo stisko rešujejo na tak način? O njih se veliko govori: eni pravijo, da si je njihov “šef” v treh mesecih na ta način prislužil nov avto, drugi pa, da so to zgolj posamezniki, ki so ostali brez služb ali so celo invalidi.

Oboje je verjetno — ptujski policisti doslej niso uspeli dokazati, da gre za povezavo z jugom, v svojih preiskavah pa so ugotovili le to, da pojav obstaja, in nekaj ljudi prijavili glavnemu republiški deviznemu inšpektorju ter jim kar na kraju samem odvzeli tolarje ali devize.

Z menjavo deviz na črno je povezan velik problem, od tega, da policija lahko ukrepa v zelo

omejenem obsegu, do tega, da je kazen majhna — od 5 do 10 tisoč tolarjev. Še najresnejši problem pa je, da imamo v Sloveniji le štiri devizne inšpektorje, ki težko nadzorujejo celotno območje. Ne samo da preprodajanje deviz in dogajanje pred bankami daje slab vtis o kraju in ljudeh, s tem je povezano tudi izogibanje davkom, ki jih morajo pooblašeni menjalci

plačevati državi. In na koncu koncev je to, če je povezano z mrežo na jugu, tudi slabo za slovensko valuto. Vse nas postavlja pred vprašanje, ali menjati pri takih menjalcih, čeprav pogosto pri njih menjava ni nič bolj ugodna kot v menjalnicah, ali ubrati drugo skrajnost — prijaviti vsakogar, ki vas z menjavo nadleguje, policiji ali deviznemu inšpektorju.

GLAS LJUDSTVA**Eni jih obsojajo, drugim se smilijo**

V okolici banke, kjer črna menjava deviz lepo cveti, smo za mnenje o njej povprašali mimoidoče:

● ... Me ne moti; če me nadleguje, pa je drugače. Res je, da se s tem izogne davkom, vendar teh tako ali tako marsikdo ne plačuje. Ja, enega poznam, vem, da je brez službe in je invalid; nekje mora dobiti denar. Vsi smo že skoraj reveži in taki ljudje ne morejo živi v grob. Tudi sama večkrat menjam pri njih, saj nimam časa stati na banki v vrsti.

● Saj so odprte banke, so tudi privatne menjalnice in to poteka v okviru zakona. Država naj to uredi. Socialna stiska je res huda, vendar država mora to urediti, saj gre za prekršek po deviznem zakonu. Stvar davkarje je, da ugotovi kršitelje in naj plačajo davke, saj se tako vzdržujeta oba proračuna.

● To početje me silno moti, saj sem vajena evropskega življenja, in prizadeta sem, ker moram živeti v takem okolju. Gre za kulturni vstop v Evropo, socialna stiska ni opravičila in morali bi to preprečiti. Toliko ljudi, kot nas je v Sloveniji, mora najti življenjski protor v svoji domovini, ne pa da ga mažejo ...

● Naj to delajo, to je konkurenca. Res je, da ne plačajo davkov na prodajo, vendar me to nič ne moti, sicer pač moram iti na banko in čakati v vrsti. To je tudi postranski zaluzek tistim, ki nimajo službe.

● Zelo me motita tako nadlegovanje kot menjava na črno in oboje ignoriram. Policija ni dovolj učinkovita, odstrani naj jih.

● To se zagotovo dogaja, ker je že mene marsikateri nagovarjal za menjavo. Ni dobro, ker se bogatijo, imajo lep zaluzek; kaj počno potem, mi ni znano, prepričana sem, da sodelujejo z jugom. Zakaj tisti, ki o tem vse vedo, tega ne prekinajo? Policija ga lahko samo zasliši in zapiše prekršek, štirje inšpektorji pa so gotovo premalo; vsako mesto bi moralo imeti enega, pa bi bilo še vedno premalo. Tudi vsak od nas, ki ga nadlegujejo, bi jih moral prijaviti.

● Vsak si pač zase išče denar in zaluzek, seveda pa to ni pošten način. Potrebno jih je kaznovati z denarno kaznijo. Mene osebo ne moti, ker nimam deviz. Policija bi jih morala večkrat opozoriti in denarno kaznovati. Če je res, da so si

za ta denar kupili avte, naj jim jih policija odvzame. S svojim početjem znižujejo vrednost tolarja in zato bi vsi morali biti bolj občutljivi. Lahko bi jih tudi prijavljali.

● Moti me, ker vidim ljudi iz Hrvaške, da to počno in se potem vozijo z avtomobili in z njimi prekupejuje. So tudi taki, ki so revni, vendar to ni opravičilo. Pri nas so ljudje toliko preskrbljeni, da tega ne bi bilo potrebno početi. Vsak lahko dela kaj drugega, vendar se s tem najlažje zasluži. Inšpeksijske službe bi morale na tem več delati. Slišala sem, da se je že v času osamosvajanja šolalo 95 inšpektorjev. Gre za ponos slovenske valute in zelo nepravilno je to, kar se dogaja. Zavestni občani bi jih morali prijavljati. To ni znak zavisti, to je znak nacionalnega ponosa. Nikjer se ne dogaja kaj takega, vsaj v Evropi. Mislim, da so za menjavo deviz banke in menjalnice. Moji prijatelji se je na primer zgodilo, da je nekemu od črnih menjalcev dala 100 nemških mark in ta je z njimi pobegnil. Nikoli več ga ni videla.

GLAVNI DEVIZNI INŠPEKTOR VIKTOR VOČANŠEK**“To je prekršek in tako tudi ukrepamo”**

Za odgovor, ali je tako ravnanje z devizami protizakonito, kakšne so kazni in kako inšpektorji ukrepajo, smo zaprosili glavnega republiškega deviznega inšpektorja Viktorja Vočanška.

“V zvezi z vašim vprašanjem o črni menjavi deviz vam sporočam, da je nova slovenska zakonodaja sicer res znatno liberalizirala devizno poslovanje, vendar je nepooblaščen ukvarjanje z menjalničnimi posli kot pridobitna dejavnost še vedno sankcionirano kot prekršek. Pridobitna kupoprodaja deviz med posamezniki ni kazniva, je pa kaznivno vsakršno drugo preprodajanje deviz v pridobitne namene.

13. člen zakona o deviznem poslovanju namreč določa, da lahko menjalnice posle opravljajo le pooblašene banke oziroma druge domače osebe, ki so registrirane za opravljanje teh poslov in če so s pooblašeno banko sklenile pogodbo o opravljanju menjalniških poslov — to so pooblašeni menjalci.

Na temelju pooblastila iz 4. odstavka 13. člena Zakona o deviznem poslovanju je Banka Slovenije izdala sklep o načinu opravljanja menjalniških poslov, kjer je natančneje opredelila, kaj so to menjalniški posli in kdo jih lahko opravlja. Vsekakor je osnovni pogoj ustreznost registracija in pogodba s poslovnimi banko. Poleg tega 1. točka tega sklepa določa, da sklep ureja način ponujanja v odkup in prodajo ter nakup in prodajo tujih plačilnih sredstev. To pomeni, da lahko že samo

ponujanje deviz v odkup ali prodajo predstavlja menjalniški posel.

Kot že povedano, lahko po 13. členu Zakona o deviznem poslovanju menjalnice posle opravljajo samo pooblašeni menjalci. Kršitev tega zakonskega določila pomeni za pravne osebe storitev gospodarskega prestopka iz 2. točke 82. člena Zakona o deviznem poslovanju in je zanj zagrožena kazen od 5 do 450 tisoč tolarjev.

Če pa se z menjalničnimi posli kot pridobitno dejavnostjo nepooblaščen ukvarja fizična oseba, sa ta kaznuje za prekršek iz 1. točke Zakona o deviznem poslovanju in se lahko kaznuje z denarno kaznijo od 5 do 10 tisoč tolarjev.

Na podlagi 87. člena istega zakona se lahko izreče tudi varstveni ukrep odvzema predmeta prekrška, konkretno denarnih sredstev, ki so bila uporabljena, pridobljena ali namenjena za storitev prekrška.

Po 69. členu Zakona o deviznem poslovanju Banka Slovenije kontrolira poslovanje pooblaščenih bank in pogodbenih menjalcev, medtem ko je na temelju 72. člena istega zakona Republiški devizni inšpektorat pooblaščen za kontrolo vseh drugih udeležencev v deviznem in zunanjetrgovinskem poslovanju, med drugim tudi fizičnih oseb.

Poleg tega je Republiški devizni inšpektorat pooblaščen, da sam neposredno vodi tudi postopek o prekrških, in sicer tako proti pravnim kot tudi proti fizičnim osebam, ki kršijo devizne predpise.

DOSLEJ UKREPALI PROTI 270 OSEBAM

Na črnem menjalničnem trgu smo že ob koncu preteklega leta kot tudi letos izvedli več kontrol

menjalniškega poslovanja, zlasti na ljubljanski tržnici, kasneje pa tudi v nekaterih drugih mestih po Sloveniji. Ker pa se je pojav zelo razbobotil in je na posameznih mestih postal zelo moteč, je bil ob pomoči inšpektorjev Banke Slovenije in zlasti organov za notranje zadeve oziroma policije poostren nadzor na takih javnih mestih, kjer so v večjem obsegu nepooblaščen preprodajali devize.

Tako je bil pri tukajšnjem inšpektoratu sedaj podan predlog za uvedbo postopka o prekršku zaradi nepooblaščenega ukvarjanja z menjalničnimi posli proti 270 storilcem, od katerih so bile za dobro polovico že izdane odločbe o kaznovanju in je bil izrečen tudi varstveni ukrep odvzema denarnih sredstev, s katerimi so trgovali.

Republiški devizni inšpektorat ne more sam permanentno pokrivati celotnega območja Slovenije. To praktično ni mogoče. Potrebno pa je tudi upoštevati, da so inšpeksijske organi kontrole in ne prisile ter da je v tem pogledu vedno potrebna asistenca policije.

Glede na to da je obnašanje tako imenovanih črnih menjalcev ponekod postalo moteče, policija sama strožje nadzoruje taka javna mesta, ker gre pri tem za vprašanje javnega reda. Vsaj v Ljubljani je tak poostren nadzor zelo pripomogel k upadu pojava. Vsekakor pa na obseg delovanja nepooblaščenih menjalcev še najbolj vpliva razširjenost mreže pooblaščenih menjalnic, ki so si glede tečaja lahko zelo konkurenčne in tako močno zmanjšujejo črno kupoprodajo deviz.

Na koncu naj pripomnimo, da kontrole črne menjave še dalje potekajo in da morebitna odstopnost kontrole ne nekem področju nekaj časa nikakor ne pomeni, da tako kupoprodajo toleriramo ali celo dovoljujemo.”

Pripravila: Darja Lukman-Zunec

Črni trg deviz cveti

NAMESTNIK KOMANDIRJA PTUJSKE POLICIJSKE POSTAJE SILVO SKOK**Dokazov o preprodaji ni**

● Ali ste v primerih prodaje deviz pred banko in domnevno preprodajo teh deviz ptujski policisti v sodelovanju z republiški deviznimi inšpektorji kdaj ukrepali?

S. SKOK: “Primer prodaje deviz pred ptujskimi bankami je ptujskim policistom zelo dobro znan. Glede na svoje delo in naloge smo tudi ukrepali, tako da smo se tam večkrat pojavljali in uvedli ukrepe iz naše pristojnosti. Dvakrat smo v letošnjem letu izvedli skupen nadzor z deviznim inšpektorjem in nekaterim zasegli dobrih del deviz in tolarjev. O vseh ugotovljenih prekrških iz zakona o deviznem poslovanju, ki smo jih ugotavljali, smo sproti obveščali

devizni inšpektorat in oni sedajo ukrepajo naprej.

Ravno pri menjavi deviz smo ugotovili tudi kaznivo dejanje, kjer je eden naključnemu kupcu ob menjavi tuje valute v zamenjavo dal ponarejene tolarje. Zoper tega preprodajalca smo vložili kazensko ovadbo na pristojnem javnem tožilstvu. Poleg rednega dela naši delavci nadzorujejo in ugotavljajo predvsem prekrške, ki spadajo v naše področje odkrivanja kaznivih dejanj.”

● Imate podatke o mreži preprodajalcev in njihovi zvezi z komerkoli iz južnih delov bivše Jugoslavije? Obstaja na njihovi stra-

ni organizirana mreža preprodajalcev?

S. SKOK: “Do takšnih podatkov nismo prišli, ker v pogovorih s preprodajalci nismo mogli izvedeti, od kod dobijo denar za prodajo ali nakup teh deviz. Znano nam je, da je pri preprodajalcih večje število nezaposlenih, in težko je ugotoviti, od kod imajo sredstva, da to opravljajo. Nismo mogli ugotoviti, ali jih oskrbuje z denarjem za preprodajo kdo drug in ali so to redni oskrbovalci ali pa so to res njihova sredstva. Nismo ugotovili, da bi imeli večje količine deviz ali tolarjev. Pri sebi so imeli le okoli tisoč nemških mark in 50 tisoč tolarjev.”

NA FESTIVALU OTROK IN UMETNOST NAGRADA MOJCI PUKŠIČ**Čebele in čmrlji na sodišču**

Mojca Pukšič, učenka 6. b razreda Osnovne šole Destričnik, bo odslej gotovo raje pisala domače naloge. Dva dni je imela čas, da napiše basen. In napisala je basen *Čebele in čmrlji na sodišču* ter zmagala, saj je dobila nagrado festivala *Otrok in umetnost*, ki je bil prejšnji teden v Mariboru.

Njena učiteljica slovenščine in mentorica Bojana Kolenko je na razpis poslala več pravljic in basni in pričakovala nagrado prej za katekologijo drugo.

Na festivalu je bilo več pedagoških delavnic o ljudskem izročilu, gledališke predstave in razstava šolskih glasil. Učenci večine slovenskih šol so tekmovali v pisanju pravljic in basni, z likovnimi izdelki in šolskimi glasili.

Nav

Nagrajenka Mojca Pukšič z mentorico Bojano Kolenko

Resenik tudi v Lovrencu na Dravskem polju

Slika: Foto:JB

Umetniki v restavraciji Ribič

Restavracija Ribič Kmetijskega kombinata Ptuj ni znana samo po dobri hrani, vse bolj postaja tudi hram umetnosti. V zadnjih dveh letih so jo slikarji dobesedno zaseli, tako da je postala prava galerija v malcu. Gostje umetnike dobro sprejemajo, zato bodo kulturno poslanstvo nadaljevali.

Trenutno pri njih razstavlja slikar in kipar Mihael Štebih, ki živi in dela v Kanadi, rojen pa je v Čakovcu. Gre za umetnika, ki se izraža v steklu in suhem pastelu. Njegovo umetnost poznajo v številnih državah sveta, kjer je razstavljal posamično in skupinsko. V Ptujju bodo njegove umetnine na ogled od 15. decembra.

MG

Slika: Foto: JB

MG

Naredimo to deželo znova čisto

V številnih pesmih opevamo lepote naše domovine Slovenije. Tudi tujci, ki nas obiskujejo, imajo polna usta pohvalnih besed. Navidezno je naša država res deviško čista, ko pa pogledamo v njena nedrja, se zgrozimo. Na tisoče divjih odlagališč v Sloveniji in na stotine v ptujski občini. Nič več bistrh potočkov, nič več brezskrbnega pitja vode iz zemeljskih globin. Vse smo zasvinjali in zastrupili. Dihamo onesnažen zrak, hrano pridelujemo v s kemikalijami zasičeni zemlji, kuhamo pa v biološko in kemično oporečni vodi. To je sicer cena za napredek, ki ga plačuje človeštvo v celoti.

Naša sreča je v tem, da smo na pragu osveščenosti, ko je vse več ljudi na strani gibanja za čistejšo človekovo okolje. Resda v zadnjih nekaj letih na tem področju nismo uspeli mnogo narediti, uspeli pa smo ustvariti ugodno družbeno klimo za bodoče konkretne akcije. Velika večina ljudi meni, da je potrebno takoj pričeti zbiranje in sortiranje odpadkov. S tem bomo dosegli dvojni učinek: industriji vrnili velike količine sekundarnih surovin, naravo pa ohranili vsaj takšno, kot je, morda jo sčasoma očistili.

Očiščenje zraka, podtalnice in zemlje zahteva dolgoročne projekte, vezane na sredstva v nepredstavljivi dimenziji. Z malimi in relativno poceni ukrepi pa lahko začnemo čistiti vsak pred svojim pragom, v svojem gozdu, ob svojem delu potoka,

v najbližji gramoznici. Če ne bomo čistili, vsaj ne onesnažujmo dodatno s svojimi odpadki. Podprimo prizadevanja za organizirano zbiranje, sortiranje in odvoz odpadkov. Naj se nam ne smili tristo ali štiristo talarjev mesečno za plačilo teh storitev. Ne napadajmo tistih, ki nam ponujajo posode za zbiranje smeti, saj opravljajo samo delo v skupno korist. Bistveno drugačen odnos do smeti je neizogibna nujnost prihodnosti. Še tako nasprotovanje ne more zavreti procesa splošnega osveščanja. Če postajamo odprta država za tuje blago in znanje, moramo biti odprti tudi za druge civilizacijske norme. Živeti v boljši državi, z boljšim standardom, a s starim, malomarnim lagodjem, enostavno ne gre. Tudi nam, Slovencem, ne bo uspelo.

"Pri nas nimamo odpadkov!"

To so najpogostejše trditve, ki so jih poslušali predstavniki skupščine in izvršnega sveta ter izvajalskega podjetja, ko so v posameznih vaseh poskušali ljudem obrazložiti način in cilje organiziranega zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov. V začetku je nasprotovala večina ljudi, posamezniki so bili tiho in so vzeli ponujene posode. Teden za tednom se jim je pridružil nekaj novih vaščanov, ki so po tehtnem premisleku vendarle spoznali prednosti bivanja v urejenejšem okolju.

Pred tedni je v oddaji radia Ptuj nek občan razburjeno spraševal, zakaj neku mu vsiljujejo posodo za smeti, ko pa pri njih teh nimajo. "Veste, plastiko in papir pri nas skurimo, če kaj ostane, pa tako nekam odpeljemo."

Tako ravnanje je seveda povsem napak. Velika škoda je kuriti papir in potem namesto uporabe reciklažnega papirja podirati drevesa. Kuriti plastiko je škodljivo, saj pri tem izhajajo strupeni plini. Nekam odpeljati odpadke pa je prav tako nedopustno, saj ta 'nekam'

pomeni v bližnji opuščeno gramoznico, gozd, celo v potok ali reko.

Tako početje je navsezadnje (upoštevajoč posledice) bistveno dražje kot odložiti smeti v posodo, ki stoji ob hiši, in vsak mesec plačati položnico. To namесто vas naredi tudi banka. Seveda z vašim pooblastilom in z vašega računa. Pri sedanjih odločitvah pa se moramo ozirati tudi na mnenje naših naslednikov, da nam ne bodo nekoč namesto hvaležnosti zabrusili v obraz: "Uničili ste naravo."

(NE)SPOŠTOVANJE OBCINSKEGA ODLOKA

Kaj je narobe z odlokom, ki ga občani niso pripravljene spoštovati — še več, ponekod menijo, da je neumestno, saj lahko živijo po starem, z odpadki na dvorišču. Seveda ne lastnem. Na dvorišču NARAVE.

Zdi se, da je neprimeren predvsem način zbiranja denarja. Če bi, recimo, plačevali odvoz odpadkov v državnih davkih ali če bi za to pobirali nekakšen ekološki tolar ..., bi bila ta storitev zastoj. Seveda na videz, vendar bi bili občani prezadovoljni, če bi dobili "zastoj" zbirno posodo, če bi jim

smeti odvažali "zastoj". Samo pomislimo za trenutek, kaj vse dobivamo od države "zastoj".

Veliko lažje bi bilo tudi, če bi priključili ta strošek morda plačevanju elektrike, vode, dimnikarjev, deratizacije ... Vsak od teh pošlje posebno položnico, plača posebej poštino in povzroča stroške — vsakemu občanu posebej.

Odvoz odpadkov je seveda interes vsakega občana, vendar se zaenkrat tega očitno še ne zavedamo. Zaveda pa se država. In urediti mora vse tako, da bo najbolj prav za državljane. Pa čeprav le na videz.

Zakona še ni, imamo pa odlok

V Sloveniji še vedno čakamo na krovni zakon o varstvu okolja. Ta bo uredil področje varovanja okolja, številni podzakoni pa bodo uredili posamezna področja znotraj tega kompleksnega vprašanja. Ne najmanj pomembna sestavina teh zakonov bodo tudi stroge kazni za onesnaževalce, kot vemo, pa kazni precej učinkovito vplivajo tudi na našo zavest.

Občina Ptuj je naredila korak k varovanju okolja že lani, ko je skupščina sprejela **Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Ptuj**. S tem odlokom so določeni "... vrsta, zbiranje, odvažanje in nadzorovano odlaganje komunalnih odpadkov ter urejanje in vzdrževanje javnih odlagališč ter odpadkov ... Določila tega odloka so obvezna za vsa podjetja ter druge organizacije, skupnosti in občane, pri katerih nastajajo komunalni odpadki ... Redno odvažanje odpadkov se obvezno uvede na območjih, ki jih z odredbo določi izvršni svet SO Ptuj. Z odredbo določi tudi čas (termin) odvažanja komunalnih odpadkov. Za določitev območij, kjer je obvezno redno odvažanje komunalnih odpadkov, izvršni svet upošteva predvsem:

- zaščito podtalnice in javnih vodovodnih zajetij,
- strnjeno stanovanjskih naselij,

- bližino opuščeni, za sanacijo predvideni gramoznici,
- urejenost okolja ob večjih prometnicah,
- nevarnost okužbe živali in ljudi.

Na območjih, kjer je uvedeno redno odvažanje komunalnih odpadkov, je obvezno tudi sortiranje teh odpadkov.

Zunaj območij iz 1. odstavka tega člena je obvezno odlaganje komunalnih odpadkov na javno odlagališče teh odpadkov."

Izvršni svet je prav tako sprejel predpisano odredbo in določil območja, kjer je obvezno odvoz komunalnih odpad-

kov, in določil datum začetka odvoza in dneve za odvoz iz posameznih krajev. Zbiranje komunalnih odpadkov je razdelil na A program — obstoječe območje odvoza (Ptuj, Kidričevo, Majšperk), B program — razširjeno območje odvoza z Dravskega in Ptujkega polja in C program — razširjeno območje odvoza iz Slovenskih goric in Haloz. Odvoz z B območja bi morali začeti po tej odredbi (ki je sicer doživela dopolnitve) že s 1. septembrom 1991, s C območja pa s 1. novembrom 1991.

Položnice v smeteh

Položnice so zoprna reč. Prvič zato, ker je na njih znesek, ki ga moramo plačati, drugič pa zato, ker predstavlja pravočasno plačevanje dodatno skrb in delo; veliko dela ima z njimi tudi tisti, ki jih pošilja. Pobiralci smeti jih pošiljajo, čakajo na plačilo, a ga mnogokrat ne dočakajo, na koncu pa jih odvažajo v smeteh. Vse skupaj je nesmiselno in v mnogih državah so to že zdavnaj uredili z davčno politiko.

Odvoz smeti povzroča izgubo

O težavah podjetja Čisto mesto, ki skrbi za odvoz odpadkov, zaradi neplačevanja odvoza smeti je pripovedoval direktor Andrej Koter. Plačevanje je zelo neredno, kar močno obremenjuje poslovanje novo ustanovljenega podjetja. Nedavno je v oddaji ptujskega radia tudi predsednik IS SO Ptuj Branko Brumen povedal podobno: odvoz smeti trenutno ne pokriva stroškov, ki nastajajo v zvezi z njim. Napačna so torej namigovanja, da se želi nekdo z odpadki okoristiti.

"Papir in steklo sicer ločeno zbiramo, kar bomo v bližnji prihodnosti še izboljšali, vendar tudi s prodajo teh surovin industriji ne bomo pokrili niti stroškov odvoza teh dveh vrst odpadkov," meni Andrej Koter.

NIKOLI NE BODO VSI ZADOVOLJNI

Zaenkrat sta odvoz in razvrščanje odpadkov urejena v celoti v coni A, to je v mestu in neposredni okolici, na Kidričevem in v Majšperku, kjer je to že desetletja utečeni postopek. Tudi od tu se sicer slišijo pripombe krajanov: nekateri niso zadovoljni z velikostjo zbirne posode, drugi ne z razvrščanjem, nekateri napravijo v dneh do naslednjega pobiranja preveč odpadkov, drugi premalo in želijo zato plačevati manj. Vsi so si edini, da je odpadke potrebno odvažati, problem je plačilo. Najbolje bi seveda bilo, da ne bi bilo potrebno plačevati.

Vse o odpadkih boste odslej izvedeli in uredili na telefonski številki 771-861, to je pri podjetju Čisto mesto. Tudi o problemih se bodo pogovarjali z vami. Kakšno težavo palahko zaupate tudi našemu uredništvu.

V Čistem mestu so povedali, da se trudijo izdelati tak sistem odvoza, ki bo ustrezal čim večjemu številu uporabnikov. Vsem seveda ne bodo mogli ugoditi. Pač pa bodo do novega leta izboljšali razvrščanje in odvoz razvrščenih odpadkov. Na depnijo bodo odvažali le prave odpadke, tiste, ki jih ne moremo vrniti ne industriji ne naravi.

Cena odvoza potrjuje občinski izvršni svet. Že od maja letos je ena-

ka in se tudi v bližnji prihodnosti ne bo bistveno spremenila, so povedali v Čistem mestu. Na naslednjih položnicah bodo cene sicer za približno 2 odstotka višje od sedanjih, kar je usklajeno z rastjo življenjskih stroškov. Gospodinjstva v coni B in C plačujejo sedaj za štirinajstredni odvoz 350 talarjev in 5-odstotni davek, v coni A pa je nekoliko drugače, saj odvažajo ponekod dvakrat tedensko, ceno pa določa tudi število stanovančev v blokih.

PONEKOD ODPOR, DRUGJE SPREJEM

Povsem drugače razmišljajo krajan v conah B in C.

Decembra lani je prišel Ekoles odvažati odpadke v conah B in C, to je na Dravskem in Ptujem polju ter v krajevnih centrih Haloz in Slovenskih goric. Sedaj odvažajo te odpadke Čisto mesto. Tu so povedali, da je v coni B od 7000 gospodinjstev vključenih v odvoz 3700. V nekaterih vaseh so se odločili skoraj vsi vaščani, tako na Hajdini, v Lovrencu in nekaterih vaseh cirkovske krajevske skupnosti. Ravno nasprotno ravnanje prebivalci Pobrežja. V Trzcu so celo podpisali petico, s katero se odpovedujejo priključiti se organiziranemu odvozu odpadkov. V coni C odvažajo odpadke od 79 odstotkov krajanov. Doslej so razdelili 780 posod v devetih krajevnih centrih. Za sedaj še niso vključeni Žetale, Polensak in Juršinci.

NISO IZPRAZNILI POSODE

V Čistem mestu so povedali, da se uporabniki večkrat oglašajo zaradi tega, ker delavci Čistega mesta niso na dogovorjeni dan izpraznili posode. Vendar delavci po zakonu ne smejo vstopiti v ograjeno dvorišče. Če uporabnik pozabi nastaviti posodo — dogovorjeni so, da čaka posoda največ 5 metrov od ceste — je delavci ne morejo izprazniti.

Čas prepričuje neprepričane

Najprej so krajan z novostjo — odvozom smeti seznanjali na sestankih. Nekateri so se odločili, drugi ne. Po polletnem odvozu je veliko krajanov noviteto sprejelo. Tudi tisti, ki so se v začetku branili, sedaj posode sprejemajo. Da to ni le želja, temveč obveznost, predpisana z občinskim odlokom, opominja krajan tudi komunalna inšpekcija. Na ta način prepričajo približno 200 uporabnikov mesečno.

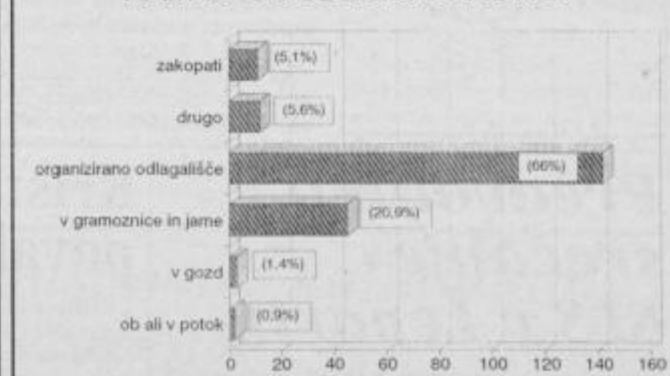
Komunalna inšpektorica Jožica Težak je povedala, da krajan opozarjajo zaenkrat pisno. Kdor tudi po tem odklanja odvoz, ga pokličejo na razgovor, potem pa ga prijavijo sodniku za prekrške. Doslej je takšnih krajanov 40. Najvišja predvidena kazen je 5000 talarjev.

Javno mnenje naklonjeno zbiranju komunalnih odpadkov

Udeleženci letošnjega ekološkega tabora Drava '92 so izvedli anketo pri 200 naključno izbranih gospodinjstvih v krajevnih skupnostih Cirkovce, Lovrenc, Kidričevo, Hajdina, Dolena, Turnišče in Višem. Eno od vprašanj v anketi je bilo tudi, kam bi odložili odpadke. Med različnimi odgovori je bilo naj-

več naklonjenih organiziranemu odlaganju komunalnih odpadkov. To je vsekakor velika vzpodbuda tistim, ki se ukvarjajo z organiziranim zbiranjem in odvozom le-teh. Tisti, ki so proti sodelovanju v organiziranem zbiranju, so torej proti večinskemu javnemu mnenju in se nanje ne kaže ozirati.

KAM BI ODLOŽIL ODPADKE?

Milena Zupanič Jože Bračič

S PREDVOLILNEGA SHODA SOCIALDEMOKRATOV V PTUJU**Z razvojem do novih delovnih mest**

Nedeljski popoldan v Ptujju je potekal v znamenju socialdemokratov. Ob petnajstih so pred centrom prišli na račun otroci, ki so se zabavali v okviru živčava, ob sedemnajstih pa so se v avli Srednješolskega centra predstavili kandidati socialdemokratov osme volilne enote za državni zbor, med njimi trije Ptujčani: dr. Miroslav Luci, mag. Milan Zver in Milan Krajnik. Sodelovali so tudi člani predsedstva socialdemokratske stranke Slovenije dr. Jože Pučnik, Janez Janša, profesor dr. Janko Prunk in France Tomšič kot predsedniški kandidati.

Ptujčani so množično obiskali predvolilni shod socialdemokratov. Foto: OM

Uvodoma je govoril predsednik stranke dr. Jože Pučnik: "V predvolilnem obdobju skušajo vse stranke vzbuditi dober vtis. Pri tem smo socialdemokrati nekaj posebnega. V nekaterih znakih se razlikujemo od drugih strank. Slovenski socialdemokrati prevzemamo v okviru programa evropske socialdemokracije teorijo in praks urejanja države, ki se je pokazala kot zelo uspešna v zahodni Evropi. Socialdemokratska stranka Slovenije je nastala kot opozicija proti prejšnji oblasti in ima od

vsega začetka zelo jasen program. Podobno kot nekatere druge stranke si prizadevamo za pravno in socialno državo ter ekologijo."

Predsedniški kandidati socialdemokratov France Tomšič je še posebej poudaril, da si bodo prizadevali za ekonomsko demokracijo: "Prihajam iz gospodarstva, zato te probleme poznam mnogo bolje kot nekateri drugi. V podjetju pa je potrebno uesti pravni red, ta je potreben tudi na delovnih mestih. Prizadeval si bom tudi za uveljavitev ravnotežja med delom

in kapitalom. Zelo pomembno je, da sprejememo zakon o družbah in soupravljanju, saj si nekateri že lastijo premoženje, ki jim ne pripada. Slovenija mora biti se bolj vpeta v srednjeevropski prostor. Na tem področju imam že nekaj izkušenj, prepričan pa sem, da bomo skupaj zmogli."

Podpredsednik stranke Janez Janša je podrobneje predstavil strankin volilni program: "Za te volitve imamo program, ki se razlikuje od programov drugih strank. Številne stranke, ki sodelujejo na letošnjih volitvah, so brez programov, so torej brez osebnih izkaznic. Osnovni moto našega programa je model nove socialne države. Samo razvoj gospodarstva lahko odpira nova delovna mesta."

Ptujski kandidati socialdemokratov dr. Miroslav Luci, mag. Milan Zver in Milan Krajnik so nato Ptujčanom predstavili svoje videnje perečih gospodarskih, družbenih in nekaterih drugih vprašanj. Dr. Luci je med drugim povedal, da imamo v Ptujju vse možnosti, da bomo uspeli prebroditi krizo in priti v mesto Ptuj — jutri. Slovenske gorice močno zaostajajo v razvoju Slovenije; mag. Milan Zver je trdno odločen boriti se, da bi ta zaostanek zmanjšali. Milan Krajnik vidi izhod iz težav na desnem bregu Drave v okviru ekonomskega sistema in ekonomske politike, ki bodo zagotovili enakopraven, enakomeren in nekoliko hitrejši razvoj kot drugje v Sloveniji.

Na zboru v Ptujju so tudi soglasno podprli kandidature Branka Brumna, predsednika ptujškega izvršnega sveta za državni svet.

Socialdemokrati so svoj dobro obiskani predvolilni shod končali z nastopom Vlada Kreslina in Beltske bande. MG

SLOVENSKA BISTRICA**Soočenje kandidatov za državni zbor in državni svet**

Uredništvo Bistriške panorame je pred tednom organiziralo javno soočenje kandidatov drugega volilnega okraja sedme volilne enote za državni zbor in državni svet.

Poleg 'domaćih kandidatov' za državni zbor dr. Jožeta Pučnika (SDSS), Irene Majcen (SLS), Branka Vasa (združena lista), Adolfa Klokočevnika (SSS), mag. Draga Černetiča (LDS) in dr. Jožeta Slačka (SKD) so se predstavili še drugi, ki so zapisani na glasovnicah sedme volilne enote, v katero spadajo občini Slovenska Bistrica in Ruše, in drugega volilnega okraja, kamor spada občina Slovenska Bistrica. Tako se je predstavila še Nina Šab (Ljubljana) iz stranke Krščanskih socialistov — DS Naprej — Svobodne stranke, Tone Prapotnik iz Demokratske stranke, Srečko Prijatelj iz Zveze za Primorsko, Janez Erker iz Štajerske demokratske krščanske stranke, Rudolf Čakš iz Stranke neodvisnih, Jože Pipenbaher iz SOPS, Boris

Skelin iz Republikanske zveze Slovenije, Erh Kolar iz stranke Narodnih demokratov in Slovenske gospodarske stranke, Franc Venišnik iz Slovenske nacionalne stranke, Zikrija Bajrektarević iz Gibanja za občo demokracijo, dr. Janko Predan, Zeleni Slovenije, in Ivan Potrč iz Slovenskega ekološkega gibanja. Niso pa prišli kandidati iz Liberalne stranke, DEMOSA — Krambergerjeve združene liste — DONS — Republikanske stranke Slovenije, Združenja "Svoboda, mir in ekološki razvoj" Slovenije — Združenje "SMER" Slovenije ter Liberalno demokratske stranke Slovenije.

Po predstavitvi so podali programe svojih strank, ki so pač takšni, kot jih posamezne stranke imajo — od obljub, ki jih v posameznih stran-

karskih programih kar mrgoli, želje po nastopu mladih, ki sicer nimajo druge možnosti, da se vključijo v življenje države, do strank, ki obljub ne dajejo, napovedujejo pa boj proti centralizaciji oblasti v državi Sloveniji, in tistih, ki zatrjujejo, da hočejo s svojimi programi služiti slovenskemu narodu.

Seveda je bilo vsem, ki so sedeli na odru bistriške kinodvorane, postavljenih veliko tudi provokativnih vprašanj, na katere so kandidati odgovarjali po svojih močeh.

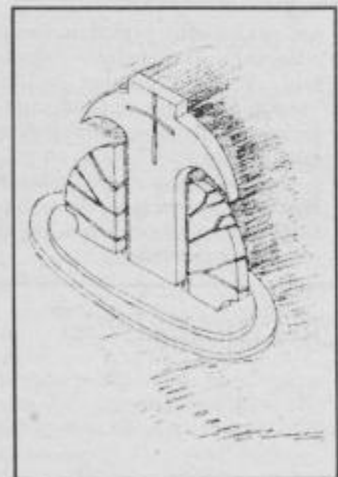
V drugem krogu so se predstavili še kandidati za državni svet, med njimi Danilo Utenkar, Rudi Vorša, Pavle Blažič, dr. Janko Čar, dr. Peter Glavič (kandidat iz Ruš) ter Anton Golčar.

Da so pravila igre, ki so se jih dogovorili pred javnim soočenjem, posamezniki spoštovali, je skrbela moderatorica Danica Godec, ki je soočenje vodila na visoki profesionalni ravni. Vida Topolovec

Spomenik strniškim žrtvam

V nedeljo, 29. novembra, bodo v Kidričevem odkrili spomenik v spomin žrtvam iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Italije, Nemčije in drugim, ki so trpeli in umrli med drugo svetovno vojno ali po njej v taborišču Strnišče.

Začetek slovesnosti bo ob 14. uri s kulturnim programom ter pozdravom domačih in tujih gostov, govorom predsedniškega kandidata SLS dr. Stanka Buserja ter slavnostnega govornika dr. Ludvika Toplaka. Na slovesnosti bosta spomine na medvojne in povojne čase v taborišču obujala dva nekdanja taboriščnika. Po odkritju spomenika bo ob 15. uri spominska maša. JB

Predvolilno srečanje SLS v Lenartu

Slovenska ljudska stranka iz Lenarta je v minulem tednu imela svoje predvolilno srečanje v več lenartskih krajih. V petek so imeli v veliki dvorani Klemosa predvolilno zborovanje, na katerem je sodeloval tudi predsedniški kandidat dr. Stanko Buser. Po predstavitvi strankinega programa in kandidatov so pripravili še ples, na katerem so igrali Alfi Nipič in njegovi muzikantje. MS

Kristinino povabilo možem

Kristina Šamperl Purg, kandidatka Krščanskih demokratov Ptujja za državni svet, vabi kot edina ženska med osmimi ptujskimi kandidati za to izvolitev na prijeten pogovorni večer v minoritsko dvorano. Tema razgovora bo razvoj Ptujja, občine oziroma okraja jutri ter načrti in možnosti za uveljavitev Ptujja v Sloveniji, je povedala Kristina Šamperl Purg. Razgovor, na katerega bo povabila tudi vrsto drugih gostov, bo 2. decembra ob 19. uri. Večer bo popestril kulturni program. MeZ

POGOVOR S PREDSEDNIŠKIM KANDIDATOM SOCIALDEMOKRATOV FRANCETOM TOMŠIČEM**Za človekove pravice tudi na delovnem mestu**

"Za kandidature za predsednika države sem se odločil zato, ker menim, da bi ta funkcija s svojim zgledom in vplivom lahko mnogo prispevala k uveljavitvi tako imenovane industrijske in ekonomske demokracije, ki zlasti ureja človekove pravice na delovnem mestu, soddločanje delavcev v podjetjih, demokratično in pluralno sindikalno organizacijo, socialno partnerstvo in kolektivno dogovarjanje med delom in kapitalom ter zaščito socialno šibkejših slojev, upokoencev in invalidov. Menja sem tudi, da je prehodno obdobje za Republiko Slovenijo končano, zato so tudi za vodstvo države potrebni novi ljudje z novimi pogledi in neobremenjeni s preteklostjo," je o svoji kandidaturi povedal 55-letni France Tomšič, diplomirani strojni inženir, zaposlen kot projektant dela na področju razvoja hidravličnih in pnevmatskih krmilnih naprav v razvojnem sektorju Litostroja v Ljubljani. Od marca 1990 vodi sindikat Neodvisnost — KNSS, poznano pa ga tudi kot zelo aktivnega poslanca v republiški skupščini.

France Tomšič

● Predvolilni vrvež se približuje vrhuncu. Kako ga doživljate?

F. Tomšič: "Predvsem ugotavljam, da smo socialdemokrati s predvolilno kampanjo na nek način začeli prepozno. Kljub temu mislim, da nas ljudje počasi prepoznajo, da razlikujejo med SDSS in SDP. Nasploh pa je z imeni strank na letošnjih volitvah prava zmeda, nekatera so si zelo podobna. Trudimo se, da bi državljanom Slovenije povedali, da smo stranka evropskega tipa, ki ima svoj program, in obenem stranka, ki jo v Evropi danes voli med 30 in 50 odstotkov ljudi.

Socialdemokratska stranka Slovenije ima čisto preteklost, ni se prenovila, ne prebarvala in ne preimenovala. Ima velike zasluge za začetek in uveljavitev demokracije, nastanek Demosa, večstrankarski parlamentarni sistem, osamosvojitve in suverenost."

France Tomšič je v politične vode dobesedno padel pred petimi leti, ko se je zgodil legendarni litostrojski štrajk, ki je vzbudil veliko zanimanje mednarodne javnosti. Takrat je prvič predlagal ustanovitev iniciativnega odbora za ustanovitev Socialdemokratske zveze Slovenije. Čez nekaj mesecev je bila zveza ustanovljena. Bila je prva neodvisna politična organizacija v bivši Jugoslaviji.

F. Tomšič: "Po poklicu sem diplomirani inženir strojništva, veliko let sem delal kot projektant. Mislim, da je vse, kar življenje ponuja, pravzaprav tehnika. Ko je prišlo do litostrojskega štrajka, sem ugotovil, da tehnika ni vse, da je bilo v tistih časih potrebno nekaj narediti tudi na političnem področju. Moram reči, da sem izbral ta zgodovinski trenutek. Predlagal sem ustanovitev Socialdemokratske zveze Slovenije. S tem je bil balon spuščen, potrebno pa ga je bilo krmariti."

● Ste se morda zgledovali po Poljaku Lechu Walenski?

F. Tomšič: "Reči moram, da mi je bil vzornik, kako v neko državo, kjer vlada monopolni sindikat, vnesti nov duh. Mislim pa, da sem vzornika na nek način prekosil, ker sem pričel politični pluralizem. Že ko sem živel v Berlinu, sem spoznal socialdemokratske vrednote in ob tem ugotovil, da brez pluralnih sindikatov ni mogoče uveljaviti pluralnega strankarskega sistema in obratno."

NUJNA KONTROLA MANAGEMENTA

● Kakšen program ponujate Slovincem?

F. Tomšič: "Prihajam iz gospodarstva, zato je moj poudarek izrazito na gospodarskem področju. Prizadeval si bom za uveljavljanje človekovih pravic tudi na delovnem mestu, da bo

Slovenija pravna država tudi na področju gospodarstva. Pri tem mislim predvsem na to, da je nujno potrebno čimprej sprejeti nek mehanizem, ki bo nadzoroval management. To je vprašanje, ki je danes najbolj neurejeno in delavce najbolj teži; v nekaterih podjetjih je že tako, da jim kratijo vse pravice. Delavsko-pravna zakonodaja se mora nujno izboljšati tako, da bo vodila v soddločanje po nemško—švedskem modelu, ki je najboljše na svetu."

● Kakšna naj bo bodočnost Slovenije, tudi ko gre za njeno vključevanje v Evropsko skupnost in druge mednarodne asociacije?

F. Tomšič: "Slovenija je relativno majhna ekonomija, zato je naša bodočnost v čim širšem povezovanju. Na območjih nekdanje Jugoslavije, dokler se razmere ne uredijo, nimamo kaj iskati. Prepričan sem, da bo kar nekaj časa preteklo, preden se bomo znova pojavili na teh trgih. Zato mora biti naša skrb, da vzpostavimo močne gospodarske in politične povezave s sosedji, še posebej zato, ker tam živijo slovenske manjšine. Kot predsednik države bi lahko odigral pozitivno vlogo pri izboljšanju in stabilizaciji odnosov s Hrvaško, saj imam dobre odnose z nekaterimi ključnimi osebnostmi v HDZ, ki so nastali v času rojevanja slovenske in hrvaške parlamentarne demokracije."

Potrebno bo okrepiti odnose z EFTO. Zame je to neke vrste vmesni korak do sprejema v Evropsko skupnost. V EFTI smo že sedaj močno zastopani. Ob nedavnem obisku v Helsinkih sem spoznal, da Slovenija že danes proizvaža vrsto izdelkov in ima industrijo, s katero že sedaj lahko uspešno konkuriramo številnim državam. Nekateri nas že v tem trenutku obravnavajo kot enakopravnega člana Efte. Če ne bo posebnih ovir, se bomo v Evropsko skupnost vključili v petih do šestih letih."

NE PONUJAM NEKAJ ABSTAKTNEGA

● Kako vašo kandidature za predsednika države sprejemajo delavci?

F. Tomšič: "Tega, kar imam rad, sedaj skoraj ne morem početi. Sem človek narave, tudi hišo smo si zgradili ob gozdu pri Kamniku. Preden sem prišel v politiko, ni bilo dneva, da ne bi šel v gozd, veliko sem tudi tekal in zahajal v kamniške in julijske hribe. Rad tudi berem in zahajam v gledališče. V teh dneh imam tudi malo časa za družino, čeprav so moji otroci že skoraj odrasli ljudje in me ne pogrešajo toliko. Mojo kandidature za predsednika države so sprejeli z razumevanjem. S politiko se ne ukvarja nobeden, pa tudi pri izbiri poklicev so obšli tehniko. Odločili so se za humanistične poklice. Lahko bi rekel, da narava deluje tudi v naši družini."

Majda Goznik

Dnevi pred volitvami so naporni. Vsak dan France Tomšič obišče dve do tri mesta in predstavlja svoj program. Foto: OM

PREJELI SMO — PREJELI SMO — PREJELI SMO

Odprto pismo o oderuški obrestni meri

Slovenska javnost je o predlogu zakona o obrestni meri, ki smo ga predlagali poslanci Slovenske ljudske stranke, obveščena. Ker pa so številni članki neobjektivni, tendenciozni, avtorju pa člankov niso objavili v dnevnih časopisih, želim slovensko javnost informirati o nekaj bistvenih odprtih vprašanjih, ne da bi polemiziral s konkretnimi članki, neresničami ali žaljivimi izjavami na moje predloge ali name osebnosti.

Znano je, da so oderuške obrestne kriminalno dejanje, so nemoralne in gospodarsko škodljive. Tak odnos do oderuških obrestni je izoblikovala pravna kultura v več tisoč letih.

Kaj so obresti?

Obresti so nadomestilo za uporabo tuje potrošne stvari, praviloma denarja. To je korist, ki gre lastniku denarja za posojeni denar.

Kolike smejo biti obresti, kaj uči ekonomija?

Obresti ne smejo biti višje od dobička ustvarjalne ekonomije. Če je korist za posojeni denar višja od dobička v gospodarstvu investiranega denarja, se ne splača ne investirati in ne delati. To destimulira vsako gospodarsko naložbo. Kmet ne bo sejal, ne obnavljal hleva, ne kupoval stroja in ne bo sadil vinograde, pustil bo, da zemljo preraste gozd. Obrtnik ne bo investiral v razširitev svojega obrata in ne bo zaposloval novih delavcev. Ker je zavlada kontraproduktivna miselnost, se število brezposelnih večja, večja se tudi njihov pritisk za državne podpore, le-te pa obremenjujejo zaposlene z dodatnimi prispevki. Ekonomija se začne vrteti v začaranem krogu kontraproduktivnosti. Veča se število dolžnikov, ki so prisiljeni pristajati v nove, še višje obresti. Vse to izživa novi cikel, ki pelje nacio-

nalno ekonomijo v pogubo. Zato države, ki jim je mar ekonomski razvoj in blagostanje svojih ljudi, preprečujejo oderuštvo z omejevanjem obrestne mere na različne načine. Važno je spoznanje: previsoke obresti so uničujoče za gospodarstvo. To je naravni zakon, ki ga povzame pravo in morala.

Kako pravo regulira obrestno mero?

V zgodovini je pravo omejevalo obrestno mero, praviloma do 6, 8 ali 12 %, in prepovedovalo oderuštvo. Praviloma so bile prepovedane obresti, ki bi bile višje od profitne stopnje. Zgodovina je zapisala tri primere višjih obrestni:

1. V zgodnjem suženstvu starega Egipta in starega Rima je bila dopustna obrestna mera do 30 oziroma 100 % na leto, zato da se je ljudi razdelilo v sužnje in lastnike sužnjev.

2. Ponovno po francoski revoluciji je bila dopustna višja obrestna mera, zato so bivši veleposestniki zemljo prodajali in denar posojali proti visokim obrestim. O tem piše Balzac in Recarde.

3. Tretjič se je obrestna mera dvignila nad profitno stopnjo po I. svetovni vojni. Porušena Evropa je bila za obnovu pripravljena plačati višje obresti, kot so posojilodajalci dosegali profit v industriji. Zato je padla cena kapitala oz. delnic na newyorški borzi. To je izzvalo svetovno gospodarsko krizo, ki je povzročila II. svetovno vojno. Gospodarske težave so pri-

peljale na oblast fašizem, nacizem in komunizem v evropskih deželah. Ameriko je rešil nov gospodarski program, ki ga je uvedel ameriški predsednik Roosevelt po programu ekonomista Keynosa. Ta je napisal knjigo "Denar, obresti in delo". Z javnimi deli so dobila podjetja delo, delavci zaslužek, kmetje pa trg za svoje pridelke. Ameriko so rešili nadaljnje katastrofe, Evropo pa je to pahnilo v II. svetovno vojno. Posledice še čutimo danes.

Literatura sicer omenja še posamične primere, ko so se dopuščale višje obresti v posameznih srednjeveških mestih, za krajši čas zlasti v Italiji.

Tudi danes vse dežele na svetu omejujejo obrestno mero, bodisi z zakoni ali s sodno prakso ali z dekretom Narodne banke. Izjema je bila Jugoslavija. Poznana sta zlasti dva instituta: nadpolovično prikrajšanje ali čezmerno prikrajšanje, šteto od profitne stopnje, ali oderuštvo.

Kaj pravijo moralisti?

Z moralnega ali npravnega vidika je nedopustno vse, kar je nenaravno in v posledici škodljivo. Ekonomski zakon, da obrestna mera ne sme biti višja od profitne stopnje, je naravni zakon, morala in pravo sta ga v zgodovini samo povzela. Z izjemno zgodnjega suženstva je tudi rimsko pravo obresti omejevalo na nekaj procentov. Grški filozofi po Aristotelu in krščanstvo so z moralnimi normami omejevali obrestno mero ali celo prepovedovali. Ker je moralna norma skozi ves srednji vek do francoske revolucije je prevladujoča družbena norma, se je vprašanje obrestni reguliralo predvsem s krščanskimi normami na zahodu ali muslimanskimi v vzhodnih deželah. Le-te so praviloma prepovedovale obresti.

Po francoski revoluciji je ponovno nastopilo pravo in zato so-

dobni evropski zakoni s pravnimi normami omejujejo dejansko obrestno mero na 7 do 8%; k temu se prišteje še stopnja inflacije, povprečno 3 do 5 % na leto. Zato je letna obrestna mera v večini evropskih in ameriških držav omejena na skupaj 12%. V posameznih državah pa sodna praksa določa mejo oderuštva ali čezmernega prikrajšanja, povečano za polovico, to je približno na 16% v Avstriji ali na nekaj nad 20% v Italiji. Kar je v nasprotju s takimi normami, se šteje kot protipravno, civilnopravno nično, kazenskopravno kriminalno, moralno pa nečastno.

Kako je s profitno stopnjo?

Profitna stopnja znaša za posamezne gospodarske panoge različno. Gozd raste z 2% prirastka, Indijanci so gozdove kurili, da so pasli živino, ker jim je to dajalo več (3%), pridni so zemljo kopali, ker jim je to dajalo še več (4%), francoski veleposestniki so pred 200 leti denar dajali na banke in postajali rentniki, ker jim je to dajalo še več (5%). Kasneje so kupovali delnice v industriji, ker jim je to dajalo še več (7%), kasneje pa v trgovino, finance ali turizem, ker jim je to dajalo še več (15%). Danes se veliko denarja vlaga v raziskave in razvoj novih programov, novih sort koruze itd., ker to daje še več (nad 30%). Povprečna profitna stopnja v svetovni ekonomiji se zato danes računa med 7 in 8%. Le-ta pa določa limit obrestne mere. Ker pa države imajo interes ohranjati gozdove in poseljeno deželo, s tako imenovanimi regresijami na kmetijske kredite regresirajo del obrestni za kmetijstvo. Tako kmetje dobijo kmetijske kredite z obrestno mero do 4% ali manj letno, da se jim pokrije razlika zaradi nižje profitne stopnje.

In kakšne so obresti pri nas?

Na podlagi zveznih Markovičevih predpisov, ko so prek Narodne banke Jugoslavije izčrpavali vse ustvarjalno gospodarstvo, zlasti izvoznikov, je npr. samo mariborska regija bila oškodovana za približno 150 mio DEM zaradi počeenejenke marke, ki so jo dobili naši izvozniki plačano v jugoslovanskih dinarjih. Namen je bil jasn. Tudi posledice so npr. mariborski izvozniki čutili, ne da bi se zavedali ukane.

Z bivšimi zveznimi predpisi so monopolne banke pooblašene, da same določajo obrestno mero. Tudi tukaj je bil namen jasn. Ti predpisi se smiselno uporabljajo še vedno v Sloveniji nekoliko modificirano. To nekaterim ustreza, zato nasprotujejo spremembi sistema.

Kako pa se obračunava obrestna mera?

Obrestna mera se obračunava tako, da se tako imenovani veliki R (revalorizacija) obračunava na temelju povprečnega porasta cen v prejšnjem mesecu, temu pa se doda mali r, ki znaša letno v mesecu marcu približno 45 %, da-

nes pa približno 15 do 30 % po dogovorubank.

Kako je to videti v praksi?

V praksi je videti tako, da je mariborska Metalna kot izvoznik Markovičevih predpisov in zaradi vojne v Iraku doživela gospodarsko zgubo v višini nekaj mio dolarjev. Dodatno so jo zaradi izgube nekaterih drugih trgov v septembru 1991 skupaj z obrestmi nabralo 14 mio ameriških dolarjev dolga. V enem letu se je ta dolg z obrestovanjem povečal na 40 mio ameriških dolarjev dolga. Kdo zna izračunati obrestno mero?

Dalje prihodnjic

dr. Ludvik Toplak

Ornitolog in gojitelj ptic Vekoslav Lašič

in državnih prvenstvih je osvajal predvsem prva in druga mesta. S svojimi križanci se je udeležil evropskih in svetovnih prvenstev. Njegov doslej največji uspeh je križanec med eksotično ptico mozambiškim grličkom in našo krivokljunko. To je bil doslej edinstven primer takega križanca v svetu.

Zadnji dve leti se kot upokojenec ukvarja s snemanjem ptic v njihovem življenjskem okolju. Na to temo ima posnetih že šestnajst videokaset. Na ta način se bolj spoznava življenje in navade ptic v naravi, njihovo gnezdenje in prehrano. Kot ornitolog vsako leto z mlajšimi člani sodeluje pri čiščenju otoka na ptujskem akumulacijskem jezeru in pri obročkanju mladičev. Letno na tem otoku obročkajo okoli tristo mladičev, te pa so pozneje zasledili skoraj po vsej Evropi, celo v Alžiriji.

Njegova srčna želja je, da bi na področju varstva narave več delali z mladimi. Naj mladi rod bolje spozna življenje ptic, ki nas obkrožajo in razveseljujejo s svojim petjem.

Edi Klasine

2. člen
Osnutek sprememb prostorskih dolgoročnega, srednjeročnega plana in osnutek sprememb prostorskih ureditvenih pogojev bodo razgrnjeni v prostorih Sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja občine Ormož, Ptujska 6, in na sedežih prizadeleht krajevnih skupnosti 30 dni od dneva objave v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj ter bo na vpogled v uradnih dneh.

V času javne razgrnitve osnutkov bo organizirana javna obravnava.

3. člen
V času razgrnitve lahko podajo pripombe na osnutek sprememb dolgoročnega, srednjeročnega družbenega plana in prostorsko ureditvenih pogojev fizične in pravne osebe ter tudi drugi, ki imajo za to ustrezno izkazani interese.

4. člen
Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.
Številka: 380-3/92
Ormož, dne 16. 11. 1992

PRESEDENIK
IZVRŠNEGA SVETA SO ORMOŽ
Vili TROFENIK, s.r.

Popravek

Ker je v Sklepu o uvedbi krajavnega samoprispevka za sofinanciranje programa izgradnje komunalnih in drugih objektov ter dejavnosti na območju Krajevnih skupnosti Podlehnik (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj 36/92) nastala napaka, dajem naslednji:

POPRAVEK

4. člen se pravilno glasi:
"Samoprispevek se uvaja za dobo petih let, in sicer od 1. novembra 1992 do 31. oktobra 1997."

Odgovorni urednik

PRESEDENIK
IZVRŠNEGA SVETA SO ORMOŽ
Vili TROFENIK, s.r.

199.

IZVRŠNI SVET

SKUPŠČINE OBČINE ORMOŽ

Po 2. členu Zakona o planiranju in urejanju prostora v predhodnem obdobju (Ur. list RS, št. 48/90), 46. členu Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84) ter 37. členu Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84) je Izvršni svet Skupščine občine Ormož na seji dne 16. 11. 1992 sprejel

SKLEP

O JAVNI RAZGRNITVI OSNUTKA SPREMEMBE PROSTORSKIH SESTAVIN DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE, SREDNJEROČNEGA Družbenega plana občine ter PROSTORSKOUREDITVENIH POGOJEV ZA JUŽNI RAVNINSKI PREDEL OBČINE IN VZHODNI, GRICEVNAT PREDEL OBČINE.

1. člen

Javno se razgrne osnutek spremembe prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Ormož za obdobje 1986-2000, dopolnjen 1989, osnutek spremembe srednjeročnega družbenega plana za obdobje 1986-90 in osnutek spremembe prostorskih ureditvenih pogojev za južni ravninski predel občine in za vzhodni gricevni predel občine Ormož, katere je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota.

tičnih skupnosti (Uradni list RS, št. 2/91-1 in 33/91) ter 138. členu statuta občine Ormož (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 25/85) je Izvršni svet skupščine občine Ormož na seji, dne 16. 11. 1992 sprejel

ODREDBO

O SPREMEMBI ODREDBE O DOLOČITVI NAJVIŠJIH CEN

1. člen

V odredbi o določitvi najvišjih cen (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 31/92) se spremeni 2. člen, tako da se glasi:

"Ne glede na 1. člen te odredbe smejo podjetja in druge pravne osebe cene svojih storitev, ki so po predpisih veljale in bile uporabljene na tržišču na dan uveljavitve te odredbe, povečati od 1. novembra 1992 dalje:

1. mesečna višina stroškov v vzgojnovarstvenem zavodu na otroka:
— v oddelkih do 2. leta starosti za 7,1 %
— v oddelkih od 2. do 3. leta starosti za 7,1 %
— v oddelkih od 3. leta starosti do priprave na osnovno šolo za 7,0 %"

2. člen

Spremeni se 3. člen, tako da se glasi:
"Cene storitev v vzgojnovarstvenem zavodu znašajo od 1. novembra 1992 dalje:

— v oddelkih celoletnega varstva — mesečno na otroka (2-urni program) 2.367,20 SIT
— v oddelkih celoletnega varstva — mesečno na otroka (6-urni program) 7.597,20 SIT
— v oddelkih celoletne priprave na osnovno šolo — mesečno na oddelk (3-urni program) 57.439,75 SIT."

3. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj, uporablja pa se od 1. 11. 1992 dalje.

Številka: 385-3/91
Ormož, dne 16. 11. 1992

KARATE

Borut Tement tretji

Trije člani KK Poctovio Borut Tement, Gorazd Grula in Sebastijan Strmšek so se 15. novembra udeležili državnega prvenstva v karateju za kadete v Idriji.

Bronasti Slovenije Borut Tement (desno) na pripravah za svetovno prvenstvo.

Tement je ponovil lanskoletni rezultat in v lahki kategoriji med sedmimi tekmovalci zasedel odlično 3. mesto. V prvi borbi je premagal Barberja iz Ljutomerja z rezultatom 3:0, potem pa z istim rezultatom izgubil od veterana Apšanova iz Ljubljane. Borut je eden izmed mnogih športnikov v ptujski občini, ki so utrpeli škodo zaradi izmenskega pouka v šoli. V lahki kategoriji je zmagal Vrbanič iz Zaleca.

Gorazd Grula je nastopil v polsrednji kategoriji (10 tekmovalcev) in v izredno težki konkurenci zasedel 5. mesto. Žreb mu ni bil naklonjen, saj je že v prvem kolu naletel na lanskoletnega zmagovalca Lapornika. Njegov rezultat ne kaže njegove prave forme, saj je od lani veliko napredoval. V tej

kategoriji je zmagal Čehić iz WKSA Maribor.

V srednji kategoriji (10 tekmovalcev) je Sebastijan Strmšek osvojil 5. mesto, vendar za tako pomembno tekmovalstvo ni bil dovolj pripravljen. V tej kategoriji je 1. mesto zasedel Sever iz Idrije.

V poltežki kategoriji je zmagal Popović iz Zaleca, v težki pa njegov klubski kolega Šušter. V kateh za moške je zmagal Jernej Sever iz Idrije. Med ženskami je v kateh 1. mesto osvojila Azra Dolč iz Ljubljane.

Vsi trije člani KK Poctovio potujejo na svetovno prvenstvo v Miskolcu (4. — 7. decembra), ker je bil izbor za reprezentanco Slovenije opravljen že pred državnim prvenstvom. Silvester Vogrinec

ROKOMET

Velika Nedelja znova uspešna

V sedmem kolu vzhodne druge slovenske lige v rokometu za članke je Velika Nedelja v svoji dvorani s 25:21 (17:9) premagala Krog in se uvrstila na drugem mestu. Or-

mož Invest je gostoval v Radencih, kjer je z 18:19 (10:9) izgubil z Radgono. Domačini so zmagoviti zadetek dosegli iz prostega strela po izteku igralnega časa. I.k.

Vugrinec v reprezentanci

Zaradi nastopa mladinske reprezentance na mednarodnem turnirju Alpe Jadrane na Reki v soboto ni bilo tekm v prvi državni moški ligi v rokometu. Redno kolo je bilo sinoči, ko je v Ptuj gostovala močna ekipa Kolinske Slovane iz Ljubljane.

V državni reprezentanci, ki je bila na Reki druga — za Hrvaško, je nastopil tudi član Drave Renato Vugrinec. Ob tem velja omeniti, da je Renato najmlajši član reprezentance, dve leti mlajši od drugih. I. k.

TENIS

Turnirji najmlajših igralcev

Pod pokroviteljstvom firme EDIGS sta minula dva konca tedna potekala teniška turnirja za najmlajše.

Prvi turnir je bil v teniški dvorani v Rogaski Slatini in se ga je udeležilo 60 pionirjev. Igralci so bili razvrščeni v kategoriji do 10 let in do 12 let. Od igralcev TK Ptuj sta najboljši igre in uspeh dosegli Urška Jurčič z osvojenim 3. mestom in Barbara Pristan s 4. mestom. Izkazal se je tudi Črto Gobec, ki je imel zaključno žogo za uvrstitve v četrtfinale proti članu TK Olimpije Pircu. Prav tako je odlično igral v 2. kolu prikazal Žiga Zigmund, ki je proti 1. nosilcu turnirja članu ZTK Maribor Pipenbaherju ves čas vodil igro, vendar na koncu zaradi večje izkušnosti Mariborčana klonil. Hkrati je potekal tolažilni turnir, kjer se je Robi Pisar uvrstil v polfinale, Mitja Nahberger pa v finale.

Drugi turnir je bil v dvorani BIT v Ljubljani. Tudi tam sta se najbolje odrezali Urška Jurčič in Barbarana Pristan z uvrstitvijo v četrtfinale. Črto Godec se je uvrstil med 16 najboljših, kjer pa je moral priznati premoč kasnejšega finalista Jaka Napotnika iz ŠTK.

Prijetno presenečenje pa je pripravil v kategoriji do 10 let Kristjan Krajnc (star 9 let), saj se je z odličnimi igrami uvrstil v četrtfinale, kjer je izgubil z Laznikom iz ZTK Maribor. Prav tako velja omeniti nastop Roka Solina, ki je v 2. kolu z nekaj spektakularnimi točkami opozoril nase ter proti prvemu favoritu, Mariborčanu Zgagi, klonil z rezultatom 9:5.

Pred igralci TK Ptuj sta še dva takšna turnirja ter zaključni turnir — masters najboljših 8 iz vsake kategorije.

OBCINSKA LIGA

Streljanje z zračno puško

Prvo kolo občinske lige z zračno puško je v nedeljo privabilo 76 strelcev, ki so nastopili v 17 ekipah. Med posamezniki je zmagal Ludvik Pšajd mlajši z 253 krogi, drugi je bil Franc

Lubec z 247 krogi, tretji pa Boštjan Simonič z 245 krogi. Najboljša je bila ekipa Jožeta Lacka pred Mipovimi in Agisovimi strelci. McZ

KOŠARKA

Ptuj—Starše 61:71 (32:40)

Lovrenc Lakers—Ptuj 74:122 (28:59)

Za košarkarji Ptuja je naporen tekmovalni teden, saj so v štirih dneh odigrali dve prvenstveni kolu v 3. slovenski košarski ligi. Najprej so se sredi tedna srečali z odlično ekipo Starš. Zanje igrajo v glavnem bivši košarkarji mariborskega Branika (Pehtič, Pečnik, Šušter, Dvoršak), okrepljeni pa so tudi z dvema igralcema, ki sta v prejšnji sezoni nastopala za Maribor Miklavž. Ptujčani so prikazali dobro igro, a kljub temu niso uspeli presenetiti favoriziranih gostov. Tekma je bila ves čas izenačena, domači igralci pa so vse skozi lovili minimalno razliko. V odločilnih trenutkih je domačine zapustila sreča, saj žoga nikakor ni hotela skozi obroč. Starše so tako iz dveh protinapadov postavile končni rezultat 71:61. Značilnost tekme sta bili predvsem trdi obrambi, zato je rezultat relativno nizek. Gostje so bili boljši predvsem v skoku.

Za Ptuj so igrali: Vuk 3, Damiš 7, Rojko, Hovnik, Arnuš, Rozman 12, Žibrat, M. Kotnik 6, R. Kotnik 28, Vučinič 5.

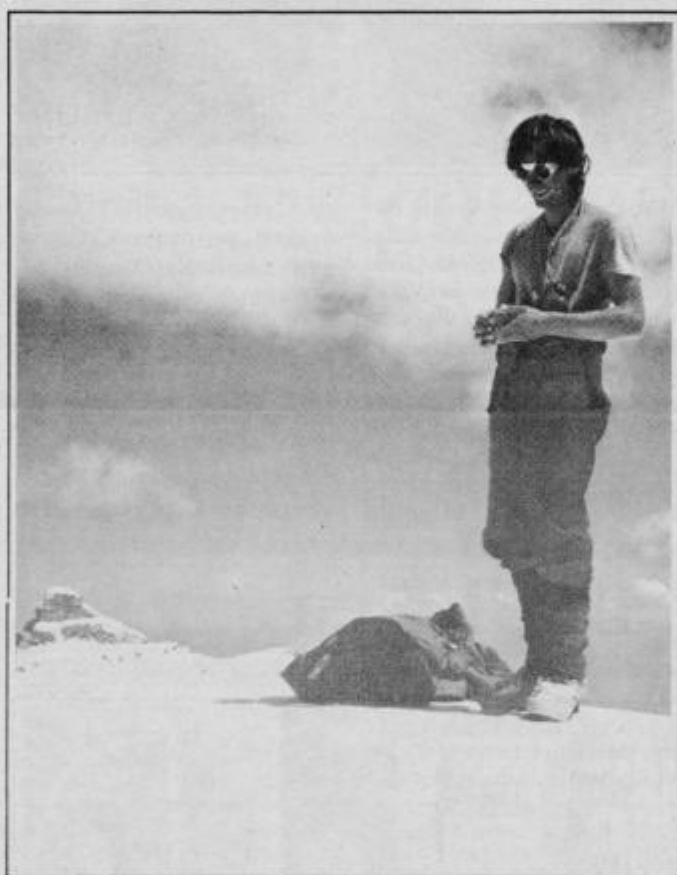
Po tem nesrečnem porazu s Staršami so Ptujčani v soboto gostovali pri ekipi z zvenečim imenom Lovrenc Lakers. Ime je tudi vse, kar to moštvo povezuje s slovitimi košarkarji iz Los Angelesa.

Ptujčani so zaigrali odlično in do vrha zapolnili mrežico košarkarjev iz pohorskih gozdov. Gostje so igrali sproščeno, tako da je bila igra zelo hitra. Manjkalo ni tudi atraktivnih asistenc, trojk in prodorov, ki so spravljeni v obup domače gledalce, predvsem pa igralce. Končna razlika v rezultatu bi bila lahko še višja, če bi Ptuj odigral bolj zavzeto v obrambi. Pri Ptujčanih so dobro igrali prav vsi igralci. Posebej je treba omeniti Damiša, Vučiniča, Arnuša ter standardno dobrega Roberta Kotnika.

Ptuj: Vuk 14, Damiš 25, Rojko 5, Arnuš 18, Rozman 3, R. Kotnik 23, Čabran 13 in Vučinič 21.

B. V.

Takrat me počakaj, sonce

Milan Romih na vrhu šesttisočaka Hualca-Hualca. "Je meja, do koder smeš, prek nje pa ni več dobro..."

Včasih se človek za trenutek zastrmi v prazno, kar tako brez posebnega vzroka, duša mu zatrepeta na bliskoviti poti skozi vesolje in telo zalebdi nekje med resničnostjo in snom. To je trenutek, ko se razkrijejo vse skrivnosti, ki so nas mučile v življenju, rezrešijo se vse uganke, ki so bile dotlej nerazrešljive, in ko vse postane preprosto in jasno. Celotno vprašanje smisla vsega, kar počnemo v življenju.

To in še kaj več doživimo ob prebiranju knjižnega prvenca mladega slovenjebistriškega alpinista Milana Romiha *Takrat me počakaj, sonce*. V knjigi, ki je opremljena z barvnimi fotografijami Milanovih vzponov na številne vrhove sveta, bodisi v Alpah, Himalaji ali v južnoameriških Andih, so opisana njegova popotovanja po gorskih lepotah, ko plezalec v samotni belini doživlja svojevrsno svobodo in prijateljstvo najvišje vrste. In prav zaradi tega prijateljstva se je pripravil navezati na drugi konec vrvi in s soplezalcem deliti prav vse — znoj, bolečino, zadnji požirek, svoje sanje in hrepenenje ter celo smrt.

Ob spominu na neizmerne sirjave, ko se zdi, da je modro

nebo tik nad tabo, nastajajo pesmi, ki govorijo o hrepenenju, ljubezni do daljnih dežel, do gora, narave, plazenja in potepanja.

Marsikdo bi pričakoval zgolj dokumentarne zapise poti po Južni Ameriki, Himalaji ali domačih planinah, vendar lahko z vso gotovostjo trdimo, da je to roman o čudovitih dogodivščinah in občutjih v trenutkih, ki se ne ponovijo več. Besedilo je jezikovno zelo bogato, rojeno v zmagah in porazih mladega avtorja, klic po hrepenenju tistega življenja, ki ga Milan živi daleč od norelega sveta. Knjiga je tudi spomin na prijatelje, ki so šli prek tiste meje, ki je človeku še dovoljena, in se niso vrnili nikoli več.

Mogoče se komu zdi, da je zadnje čase Milan nekoliko izpregel iz alpinizma in plezanja po nevarnih stenah in ledenikih, nevarnih skritih pastih; pa se moti. Samo moči si je nabiral ob pisanju svojega prvenca. Ponovno bo odšel na pot, tokrat s plezalskim prijateljem Acem Pepevnikom. 9. januarja bosta odšla v južno steno Aconcagua.

Gore in ljubezen do njih so zaznamovale njegovo življenje.

Vida Topolovec

ŠAH

Državna šahovska reprezentanca na Ptuj

V petek so se na poti v Madžarsko na svoj drugi veliki mednarodni nastop (evropski pokal) na Ptuj ustavili člani in članice slovenske šahovske reprezentance z vodstvom in spremljevalci.

Ženski del reprezentance je enak kot na olimpiadi v Manili, vendar brez Anite Ličina, ki je nekoliko slabše igrala na letošnjem članskem državnem prvenstvu. Ptujške šahiste zastopa Narcisa Mihevc, sicer pa na evropskem pokalu igrajo na dveh deskah in tako je bilo prostora le za 3. Moška reprezentanca je odpotovala na Madžarsko nekoliko spremenjena, saj so od olimpijcev oslali le trije (Grosar, Barle in Gostiša), "novinca" pa sta Iztok Jelen in Darko Sitrer.

V imenu šahovskega društva Ptuj jim je s šopkom in haloško kapljico zaželela srečno pot tajnica društva, v imenu Športne zveze pa sekretar Ivo Klarič.

Ptujčani pa imajo v delegaciji še enega predstavnika, in sicer Milana Kneževiča, predsednika domačega društva in SZS. Kot vodja odprave je obljubil, da bodo za šahovnicami poskušali ubraniti dober sloves, ki so si ga ustvarili na olimpiadi, in da se bodo ob vrnitvi ponovno ustavili na Ptuj. Silva Razlag

ODBOJKA

Zaslužena zmaga v Ljubljani

Športna dvorana Tabor, gledalcev 200.

Ozon: Gojkoškova, Murkova, Marta in Marjeta Emeršič, Godčeva, Zrničeva, Ulesova in Kocmutova.

V osmem kolu II. državne odbojarske lige so odbojkarice Ozona gostovale v Ljubljani pri ekipi Tabor II ter srečanje dobile z 2:3 (7, -13, 4, -4, -12). Več kot dve uri je trajal zanimiv in živčen boj

obeh ekip, ki sta prikazali lo-potno borbeno igro.

Ob koncu srečanja je bilo na obeh straneh več pripomb na sodniške odločitve, kajti sodnika nista bila kos svojim nalogam.

Igralke Ozona vabijo vse ljubitelje odbojke na zanimivo srečanje med domačo ekipo in ekipo Branika/Rogoze II iz Maribora. Srečanje bo v soboto, 28. novembra, ob 14. uri v športni dvorani Center. I.Z.

MALI NOGOMET

A liga

Rezultati 1. kola: Bife pri Mici—Kov.Zamuda 1:2, Poctovio—Majolka 0:0, Video Panda—Gumano 69 3:0, Vito-marci—Markovci 0:1, Zagi avto—Juršinci 2:1.

Naslednje kolo bo v soboto, 28. novembra, od 9.30 do 13. ure v dvorani Center.

B liga

Rezultati 1. kola: Tames—Komisija 4:1, Šmarica—Me-sarstvo Fekonja 2:4, Copy Canon—Slonček 4:6, Bistro Glogorja—Bngo Bo 8:2; Bistro Mojca — prosti.

Naslednje kolo bo v nedeljo, 29. novembra, od 16.30 do 19. ure v dvorani Mladika.

USTVARJALNO POPOLDNE MODREGA JANEZA

Restavratorji, literati in slaščičarji

V restavratorski delavnici

Minulo soboto je bilo v Osnovni šoli Olge Meglič živahno, saj je Klub Modrega Janeza Državne založbe gostil mlade restavratorje, literate in slaščičarje. Največ otrok je sodelovalo v slaščičarski delavnici, ki jo je vodil Branko Štumberger iz Sladkega butika, nekaj manj pa jih je bilo v literarni delnici, vodila jo je Leonida Domajnko, in v restavratorski, ki sta jo pripravila pater Marjan Vogrin ter Ljudska in študijska knjižnica.

Prireditve je pripravilo podjetje Gregor iz Kranja, ki je najboljši tri iz vsake delavnice tudi nagradilo. Otroci so spoznali tudi ilustratorja, aka-

demskega slikarja Matjaža Šmida, za vesel konec pa jim je zapel še Zoran Predin. Tisti, ki so prinesli star papir, pa so dobili ali zvezek iz reciklažnega papirja ali svinčnik.

NaV

PREDSEDNIŠKI KANDIDATI

Dr. Stanko Buser

Kandidat Slovenske ljudske stranke je univerzitetni profesor in doktor geoloških znanosti. Star je 60 let, po rodu Štajerci iz Ponikve. V politiko je vstopil, ko je bil na volitvah leta 1990 izvoljen na listi Zelenih kot poslanec v družbenopolitičnem zboru. Je član republiške komisije za varstvo okolja. Sedaj je član Slovenske ljudske stranke, v katero je prestopil.

Po končanem šolanju je bil najprej svetovalec na Geološkem zavodu, po doktoratu pa je postal izredni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Eno leto je predaval v Stuttgartu, kot gostujoči profesor pa je predaval še v Heidelbergu in v Turčiji. Pisal je za Enciklopedijo Slovenije.

Je poročen in oče treh otrok. Govori več tujih jezikov.

Darja Lavtižar Bebler

Je kandidatka Socialistične stranke Slovenije. Stara je 42 let in po poklicu je diplomirana pravica. Nekaj časa je delala v novinarstvu, nato pa v politiki. V slovenskem parlamentu je poslanka Socialistične stranke in vodi odbor za lokalno samoupravo in tudi podskupino za človekove pravice v ustavni komisiji.

Javno je povedala, da je kandidaturu prevzela predvsem zato, ker je ženska, teh pa je v slovenski politiki premalo. V svojem programu se zavzema za spoštovanje ustavnosti in zakonitosti ter za blaginjo Slovenije. Pravi, da se zna dvigniti nad ozke strankarske interese in delovati integrativno.

Je poročena in je soproga dr. Antona Beblerja, ki je šel med veleposlanike, in mati dveh otrok.

France Tomšič

Je kandidat Socialdemokratske stranke Slovenije. Star je 55 let in je diplomirani strojni inženir. Nekaj časa je delal in študiral v tujini, nato pa je v Litostroju poglavljal v tek mogočno sindikalno gibanje. Je tudi predsednik Neodvisnih sindikatov in poslanec v republiški skupščini, kjer se je izrazil zavzemal za sindikalne pravice delavcev in čim večji delež delavcev pri lastnini. Vlada mu je ga poznajo kot trdega pogajalca pri podpisovanju kolektivnih pogodb in vztrajnega borca za delavske pravice. Pravi, da mu celo slovenski Lech Walensa. Aktivno je sodeloval pri nastanku Socialdemokratske stranke Slovenije.

Govori več tujih jezikov. Svoj volilni program gradi predvsem na uresničevanju človekovih pravic na področju ekonomske demokracije.

Jelko Kacin

Je kandidat Demokratske stranke Slovenije, star 37 let in diplomiran obramboslovec. V slovenski javnosti se je uveljavil kot minister za informiranje, ki je vodil tiskovne konference o vojnih dogodkih v Sloveniji, potem pa po tem, ker je novinarje razburil s predlogom zakona o informiranju, vendar mu novinarji priznavajo, da v večje konflikte in njihovo 'discipliniranje' ni zašel. Znan je tudi kot avtor številnih strokovnih člankov o letalstvu. Odlikuje ga razumskost in energičnost. Nekaj pomislekov je imel ob kandidaturi zaradi svoje mladosti, vendar po drugi strani trdi, naj bi to pomenilo tudi trdno voljo, ambicioznost in sposobnost mlade države.

Doma je z Gorenjskega, poročen in ima dva otroke.

Ivo Bizjak

Je kandidat Slovenskih krščanskih demokratov, doma z Gorenjskega, star 36 let. Po poklicu je matematik in se ukvarja z računalništvom. Od volitev leta 1990 vodi zbor občin republiške skupščine in je član ustavne komisije ter odbora za lokalno samoupravo. Bil je v društvu izdajateljev časnika 2000 in je v študentskih časih urejal tudi študentsko stran v Družini.

Na elektorskih volitvah znotraj stranke je zmagal zaradi umirjenosti, natančnosti in resnosti. Sam pravi, da bo znal delovati v skupnem interesu vseh Slovencev in da bi morali čimprej pozabiti stare spore.

Je poročen, ima štiri otroke in glado govori tri tuje jezike.

Milan Kučan

Je kandidat državljani, ki so njegovo kandidaturu podprli s podpisom. Star je 51 let in je diplomiran pravnik. V politiki je že od zgodnje mladosti, deloval pa je predvsem v strokovnih organih in vodstvu ZK Slovenije. Na prvih svobodnih volitvah pa so ga Slovenke in Slovenci izvolili za svojega predsednika.

Sam poudarja, da se je za kandidaturu odločil, ker se čuti zavezane množični podpori ljudi. Pravi, da bo s svojo združevalno močjo lahko deloval v prid vsem državljanom in samostojno državo oblikoval v pravno in socialno varno.

Rojen je v Prekmurju, živi v Ljubljani, je poročen in oče dveh hčera.

Dr. Ljubo Sirc

Je kandidat Liberalno-demokratske stranke. Star je 73 let in po rodu je Gorenjec. V politiko se je vpeljal, ko je bil leta 1947 na Negodetovem procesu obsojen na smrt zaradi domnevnega vuhunstva, čeprav je kot sin tovarnarja sodeloval v Osvobodilni fronti. Po izpustitvi iz zapor je dr. Sirc leta 1955 pobegnil v Italijo, potem pa odšel v Anglijo. Delal je za BBC, svetoval zahodnim vladam o vprašanju komunističnih gospodarstev. Pravi, da ni zamerljiv in je na krivice že pozabil.

Končal je ekonomske študije na različnih evropskih fakultetah in se spozna na ekonomske integracijske procese ter uživa velik strokovni ugled.

Je poročen z ženo iz Wellsa in ima eno hčerko. Govori šest jezikov.

Kandidati za predstavnike lokalnih interesov v državnem svetu iz 7. volilne enote, ki obsega ptujsko občino

Miran Kerin

Je samostojen kandidat, ki je svojo kandidaturu predložil sam. Po izobrazbi je magister psihologije in je pred kratkim postal direktor ptujskega Centra za socialno delo. Rojen je 3. marca 1955 in je doma na Ptuj.

Branko Tonejc

Je kandidat Demokratske stranke — Demokratov Ptuj. Po izobrazbi je predmetni učitelj matematike in je zaposlen kot ravnatelj osnovne šole v Kidričevem. Rojen je 16. novembra 1947 in živi na Ptuj.

Dr. Alenka Žagar-Slana

Je kandidatka Narodne demokratske stranke. Po rodu je Mariborčanka, živi v Ljubljani. Po poklicu je zdravnica in je po razkolu v Demokratski stranki postala predsednica Narodne demokratske stranke. Od maja 1990 je predsednica skupščine občine Ljubljana Center.

Po diplomu iz medicine je magistrski študij končala v Zagrebu, v Ljubljani pa ima pravkar prijavljeno doktorsko dizertacijo.

Svojo vlogo vidi predvsem v moralnem in poštenem javnem delovanju. Pravi, da naj predsednik republike deluje etično, predsednik parlamenta zakonito, predsednik vlade pa strokovno.

Je mati treh otrok in soproga akademskega slikarja Franceta Slane.

Jožef Petrovič

Je kandidat Združene liste Delavske stranke, Demokratične stranke upokojencev, Socialdemokratske unije in SDP Slovenije. Po izobrazbi je doktor stomatologije, zaposlen pa je kot zobozdravnik in hkrati vodja enote Zdravstvo ter namestnik direktorja zdravstvenega centra. Rojen je 19. januarja 1946, doma v Orešju.

Vladimir Tumpej

Je kandidat Slovenske ljudske stranke. Po izobrazbi je diplomirani inženir agroinženir, dela pa kot vodja svetovne službe pri Obdravskem zavodu za veterinarstvo in živilorejo. Rojen je 22. oktobra 1930 in živi na Ptuj.

Kandidati za predstavnike lokalnih interesov v državnem svetu za volilno enoto 8 — občine Gornja Radgona, Lenart, Ljutomer in Ormož

Ljubo Jakelj

Njegovo kandidaturu je v imenu volilcev vložil Pavel Šerc iz Križevcev pri Ljutomeru. Ljubo Jakelj je doktor veterinarske medicine in je zaposlen kot veterinarski inšpektor. Rojen je 25. maja 1949, sedaj živi v Ljutomeru.

Vinko Klemenčič

Je kandidat volilcev, kandidaturu je v njihovem imenu vložil Pavel Vrhovnik iz Radencev. Je visokokvalificiran delavec — strojni delovodja, zaposlen kot obratovodja. Rojen je 18. februarja, živi v Radencih.

Miran Krajnc

Je kandidat Združene liste Delavske stranke, Demokratične stranke upokojencev, Socialdemokratske unije in SDP Slovenije. Po izobrazbi je doktor veterinarske medicine in dela kot tehnolog na Farmi govejih pitancev. Rojen je 18. julija 1946, doma v Grabah.

Kristina Šamperl-Purg

Je kandidatka Slovenskih krščanskih demokratov. Po izobrazbi je profesorica zgodovine, zaposlena je kot članica izvršnega sveta ptujske občine za vzgojo, izobraževanje, kulturo in telesno kulturo. Rojena je 10. maja 1950 in je doma na Ptuj.

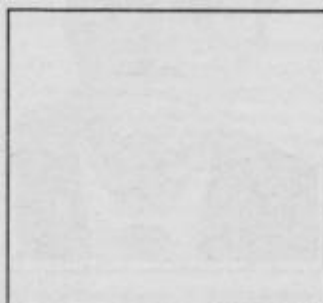
Branko Brumen

Je kandidat Zelenih Slovenije in Zelenih Ptuj. Po izobrazbi je pravnik in je predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Ptuj. Rojen je 14. julija 1957 in živi na Ptuj.

Andrej Hrastelj

Je kandidat Narodnih demokratov, Slovenskih krščanskih demokratov, Slovenske ljudske stranke in Slovenske gospodarske stranke. Po izobrazbi je ekonomist, zaposlen je v Vinarstvu in kletarstvu. Rojen je 2. marca 1933 in je doma v Gornji Radgoni.

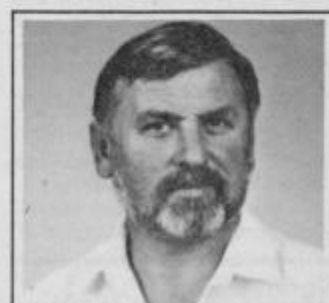
Jožef Stajniko

Je kandidat Deželne stranke Slovenije. Po poklicu je kmetovalec, ki dela na svoji kmetiji. Rojen je 22. junija 1945, stanuje v Ormožu.

Miro Steržaj

Je kandidat Območnega odbora Socialistične stranke Ljutomer, Gornja Radgona, Lenart in Ormož. Po poklicu je pravnik, zaposlen kot direktor. Rojen je 28. februarja 1933, prebiva v Ljutomeru.

Miha Vodenik

Je kandidat Občinskega zbora Demokratske stranke — Demokratov iz Gornje Radgone. Po poklicu je obrtnik in ima obrat izdelovanja plastične ambalaže. Rojen je 9. septembra 1944, prebiva v Gornji Radgoni.

